

AD ASTRA

Program badań nad astropolityką
i prawem kosmicznym

Nr 14/2025

Ad Astra.
Center for Space
Policy and Law

Centrum Prawa Nowych
Technologii Wydziału
Prawa i Administracji

Prawo kosmiczne w Chinach i „chińskie marzenie” o podboju Kosmosu – mrzonka czy niedaleka przyszłość?

DOI: 10.53261/adastra20251403

dr Magdalena Łągiewska

Adiunkt w Katedrze Prawa Międzynarodowego Publicznego

Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytet Gdański

ORCID: 0000-0001-9482-2651

1. WPROWADZENIE

Na wstępie należy podkreślić, że Chiny są stroną czterech z pięciu traktatów ONZ dotyczących przestrzeni kosmicznej¹. Chiny przystąpiły zatem do Traktatu o przestrzeni kosmicznej (1967)², Porozumienia o ratowaniu astronautów (1968)³, Konwencji o odpowiedzialności międzynarodowej za szkody wyrządzone przez obiekty kosmiczne (1972)⁴ oraz Konwencji o rejestracji obiektów wyniesionych w przestrzeń kosmiczną (1976) w dniu 20 grudnia 1988 roku⁵. Wskazane akty prawa międzynarodowego stanowią źródło podstawowych zasad obowiązujących w zakresie przestrzeni kosmicznej. Chiny starają się wywiązywać z zobowiązań międzynarodowych. Co istotne, z dniem 22 kwietnia 1993 roku, powołano tzw. Chińską Narodową Administrację Kosmiczną (CNSA), której rolą jest m.in. podpisywanie rządowych umów dotyczących współpracy w przestrzeni kosmicznej; reprezentacja Chin w międzynarodowych organizacjach, jak i wydarzeniach, a także podejmowanie współpracy z odpowiednimi zagranicznymi agencjami kosmicznymi⁶. W wyniku restrukturyzacji, w 1998 roku Chińska Narodowa Administracja Kosmiczna została włączona do Komisji Nauki, Technologii i Przemysłu na rzecz Obrony Narodowej (COSTIND)⁷, a w roku kolejnym – do nowo powstałego Ministerstwa Przemysłu i Technologii Informacyjnych. W końcu, CNSA przekształciła się w agencję podległą i w 2008 roku zmieniono jej nazwę na Państwową Administrację Nauki, Technologii i Przemysłu dla Obrony Narodowej (SASTIND)⁸.

Co istotne, w Chinach obowiązują regulacje dotyczące różnych aktywności w zakresie prowadzonej działalności kosmicznej. Do najważniejszych należy Prawo rejestracji obiektów kosmicznych należących do ChRL z 2001 roku⁹, co jest bezpośrednią konsekwencją zobowiązań Chin wynikających z Konwencji o rejestracji obiektów wyniesionych w przestrzeń kosmiczną. Na mocy tych przepisów ustanowiono również w Chinach krajowy rejestr takich obiektów. Zgodnie z artykułem 3, „przepisy te mają zastosowanie do wszystkich obiektów kosmicznych wystrzeliwanych z terytorium Chin oraz obiektów kosmicznych wystrzeliwanych przez Chiny jako państwo współ-

wystrzeliwujące”. Przepis ten świadczy zatem nie tylko o uznaniu tzw. jurysdykcji terytorialnej, lecz również o obowiązku rejestracji wszystkich obiektów kosmicznych wystrzelonych za granicę. Przy czym nadzór nad krajowym rejestrem sprawuje Komisja ds. Nauki, Technologii i Przemysłu na rzecz Obrony Narodowej (COSTIND). W wyniku przeprowadzonej reformy z 2007 roku aktualnie nadzór ten został powierzony Państwowej Administracji Nauki, Technologii i Przemysłu na rzecz Obrony Narodowej (SASTIND)¹⁰.

Warto również dodać, że zgodnie z artykułami 7 i 8, „obiekt kosmiczny jest rejestrowany przez jego właściciela w rejestrze krajowym, podczas gdy w przypadku wielu właścicieli obiekt kosmiczny jest rejestrowany przez głównego właściciela w imieniu wszystkich właścicieli”. Istnieje jednak wyjątek od tej zasady, a mianowicie „w przypadku, gdy właścicielem obiektu kosmicznego jest zagraniczny rząd, osoba prawna, inna organizacja lub osoba fizyczna, obiekt kosmiczny zostanie zarejestrowany w rejestrze krajowym przez korporację świadczącą międzynarodowe komercyjne usługi wynoszenia na orbitę”¹¹.

Co więcej, proces rejestracji powinien być dokonany w ciągu 60 dni od wejścia obiektu kosmicznego na orbitę. W takim przypadku stosowne dokumenty należy przedłożyć Komisji ds. Nauki, Technologii i Przemysłu na rzecz Obrony Narodowej (COSTIND), która rejestruje obiekt (art. 9). Przepis ten stanowi jednocześnie, że „w przypadku znaczących zmian w statusie obiektów kosmicznych zarejestrowanych zgodnie z tymi przepisami (takich jak zmiany orbitalne, dezintegracja, zaprzestanie pracy, powrót i ponowne wejście w atmosferę itp.), osoba rejestrująca obiekt kosmiczny powinna w ciągu 60 dni od zmiany statusu obiektu kosmicznego dokonać zmiany w rejestrze”. Co godne podkreślenia, wspomniany krajowy rejestr obiektów kosmicznych zawiera również podrejestry dla Specjalnych Regionów Administracyjnych, czyli Hongkongu i Makao (art. 10). Chiny są również zobowiązane do przeprowadzenia międzynarodowej rejestracji obiektów kosmicznych na mocy Konwencji z 1976 roku. W praktyce obowiązek ten spoczywa na Komisji ds. Nauki, Technologii i Przemysłu na rzecz Obrony Narodowej (COSTIND), która przekazuje taką informację za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych do ONZ w ciągu 60 dni od krajowej rejestracji obiektów kosmicznych (art. 12).

Jednocześnie, na mocy Konwencji o międzynarodowej odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez obiekty kosmiczne, Chiny ponoszą odpowiedzialność za obiekty nie tylko w czasie trwania misji, ale również po jej zakończeniu. ChRL jest również zobowiązana do kontroli eksportu technologii kosmicznych.

2. CHIŃSKA STRATEGIA KOSMICZNA – OGÓLNE ZAŁOŻENIA

Należy zauważyć, że oprócz zobowiązań prawno-międzynarodowych, chińskie prawo kosmiczne nadal jest w fazie rozwoju. Brakuje zatem kompleksowej regulacji w zakresie prawa kosmicznego w Chinach. Co godne podkreślenia, istotną rolę w kształtowaniu chińskiej strategii kosmicznej pełnią tzw. Białe księgi dotyczące przestrzeni kosmicznej. Księgi te wskazują zarówno cele, jak i kierunki rozwoju chińskiego programu kosmicznego. Wśród istotnych zasad wpisujących się w strategię tego państwa, warto wskazać chociażby pokojowe wykorzystanie przestrzeni kosmicznej, rozwój technologii satelitarnych czy podejmowanie współpracy międzynarodowej

w tym zakresie. Ostatnia Biała księga z 2022 roku pt. „Chiński przemysł kosmiczny 2021” wskazuje na osiągnięcia Chin w przestrzeni kosmicznej dokonane po 2016 roku:

„w zakresie osiągnięcia skokowego rozwoju innowacyjności, promocji modernizacji systemów zarządzania, aktywnego prowadzenia wymiany międzynarodowej i współpracy, a także wyjaśnienia charakteru tej wymiany i współpracy oraz promuje chińskie koncepcje i inicjatywy polityczne mające na celu urzeczywistnienie koncepcji ‘wspólnej przyszłości dla ludzkości’ w przemyśle kosmicznym. W księdze przedstawione zostały również plany Chin na najbliższe 5 lat, które mają na celu zapoczątkowanie nowych podróży kosmicznych, a także opisane zostały propozycje Chin w zakresie nowego modelu współpracy międzynarodowej w dziedzinie przemysłu kosmicznego”¹².

3. CHIŃSKI PODBÓJ KOSMOSU – DOTYCHCZASOWE OSIĄGNIĘCIA I PROGRAMY W TOKU

Chiny mogą poszczycić się wieloma osiągnięciami w przestrzeni kosmicznej. Nie ulega wątpliwości, że prowadzona przez Państwo Środka aktywność przyczynia się do realizacji „chińskiego marzenia”. Wśród najważniejszych osiągnięć należy wyróżnić m. in. system satelitarny BeiDou, rozbudowę stacji kosmicznej Tiangong, rozwój rakiet wielokrotnego użytku, stworzenie megakonstelacji satelitów Guowang, wprowadzenie bezzałogowego wahadłowca Haolong czy statków kosmicznych nowej generacji.

Pierwszym z osiągnięć jest system nawigacji satelitarnej BeiDou (BDS)¹³, który uznawany jest za alternatywę wobec amerykańskiego systemu GPS. Co istotne, BeiDou jest niezależnym systemem satelitów nawigacyjnych, których zadaniem jest ustalanie lokalizacji. Początkowo system ten oferował użytkownikom dokładność do 10 metrów, natomiast w regionie Azji i Pacyfiku – nawet do 5 metrów¹⁴. Chińska Narodowa Administracja Kosmiczna jest odpowiedzialna nie tylko za nadzór, lecz również zarządzanie BeiDou. Przy czym należy jednocześnie pamiętać, że system ten był stopniowo rozwijany już od 2000 roku, przyjmując formę BeiDou-1, BeiDou-2 oraz BeiDou-3. Pierwsza generacja składała się zaledwie z trzech satelitów i dostarczała usługi jedynie na terytorium Chin oraz sąsiednich regionów. W 2011 roku w ramach BeiDou-2 (tzw. COMPASS) rozszerzono zasięg usług na rejon Azji i Pacyfiku. W tamtym czasie system składał się z 10 satelitów. Ostatnia, trzecia generacja, tzw. BeiDou-3 została oddana do użytku w 2020 roku i składa się łącznie z 30 satelitów. Wśród nich należy wyróżnić 4 satelity na średnich orbitach okołoziemskich (MEO), 3 satelity na geostacjonarnych (GEO) oraz 3 satelity na nachylonych orbitach geosynchronicznych (IGSO)¹⁵.

Kolejnym osiągnięciem jest stacja kosmiczna Tiangong 天宫 (w dosłownym tłumaczeniu „Niebiański Pałac”), która oficjalnie została oddana do użytku pod koniec 2022 roku. Warto wspomnieć, że sam program Tiangong ma swoje początki w latach 90. XX wieku, kiedy to Chiny podjęły wysiłki na rzecz rozwoju technologii mającej na celu budowę stacji kosmicznych. W 2011 roku został wystrzelony prototyp, tzw. moduł eksperymentalny Tiangong-1, który pełnił funkcję platformy testowej dla chińskich misji załogowych. Bezpośrednią konsekwencją sukcesów pierwszego modułu było uruchomienie Tiangong-2 jako pełnoprawnej stacji orbitalnej. Jej zadaniem było przede wszystkim przeprowadzanie bardziej zaawansowanych działań w przestrzeni kosmicznej. Aktualnie Tiangong jest uznawana za pełnoprawną stację orbitalną składającą się z trzech modułów¹⁶.

Pierwszy z modułów – centralny – nosi nazwę Tianhe 天和 („Harmonia Nieba”) i został uruchomiony w kwietniu 2021 roku. Stanowi on nie tylko rdzeń samej stacji kosmicznej, lecz również odpowiada za kontrolę, komunikację i obsługę załogi misji kosmicznej. Umożliwia on jednocześnie przebywanie na orbicie trzech astronautów przez okres maksymalnie pół roku. Drugi z modułów, tzw. laboratoryjny, nosi nazwę Wentian 问天 („Pytanie o Niebo”). Został uruchomiony w lipcu 2022 roku z myślą o przeprowadzeniu szeroko zakrojonych badań naukowych w przestrzeni kosmicznej, w szczególności dotyczących eksperymentów o charakterze biologicznym i fizycznym. Ostatni moduł laboratoryjny Mengtian 梦天 („Marzenie o Niebie”) został przekazany do użytku w październiku 2022 roku. Co do zasady, ma on służyć w przeprowadzaniu badań materiałowych i technologicznych. Dzięki specjalnie zainstalowanym urządzeniom pełni on istotną rolę w prowadzeniu eksperymentów w warunkach mikrogravitacji. Warto jednak podkreślić, że w planach jest dalsza rozbudowa modułów¹⁷. Co godne podkreślenia, Chińczycy mają aspiracje, aby ich stacja stanowiła alternatywę względem obecnie funkcjonującej Międzynarodowej Stacji Kosmicznej. Mając to na uwadze, planują rozwój stacji Tiangong poprzez wprowadzenie satelity optycznego, tzw. Xuntian 巡天 („Patrolujący Nieba”), którego celem będzie dokonywanie bardziej precyzyjnych obserwacji w przestrzeni kosmicznej¹⁸.

Podsumowując, stacja kosmiczna Tiangong powszechnie uznawana jest za jedno z najbardziej doniosłych osiągnięć Chińskiej Narodowej Administracji Kosmicznej (CNSA). Jest nie tylko symbolem postępu technologicznego ChRL, lecz również świadectwem strategicznego zaangażowania Chin w zakresie eksploracji Kosmosu. Co godne podkreślenia, dzięki uruchomieniu Tiangong, Chiny dołączyły do elitarnego grona państw, które posiadają własne stacje kosmiczne. Dzięki takim wysiłkom nie tylko umacniają swoją pozycję jako lidera w dziedzinie kosmonautyki, lecz również podejmują wysiłki na rzecz promowania współpracy międzynarodowej oraz wzmocnienia roli Chin w zarządzaniu przestrzenią kosmiczną.

Chiny odnoszą również sukcesy rozwijając rakiety wielokrotnego użytku (*reusable rockets*), co jest wynikiem podjętych działań dotyczących modernizacji i optymalizacji infrastruktury transportowej w przestrzeni kosmicznej. Pod tym względem, Chiny powieliły dotychczasowe rozwiązania stosowane przez USA (m.in. SpaceX) poprzez zwiększone inwestycje w technologie, dzięki którym możliwe jest ponowne wykorzystanie elementów raketowych. Rozwój takich technologii w istotny sposób przyczynia się do obniżenia kosztów misji kosmicznych oraz umożliwia wykonywanie startów z większą częstotliwością, co niewątpliwie sprzyja dalszemu rozwojowi w przestrzeni kosmicznej¹⁹. Jest to szczególnie ważne w kontekście rosnącego zapotrzebowania na wynoszenie coraz większej liczby satelitów i tworzenie megakonstelacji. Dzięki podejmowanym wysiłkom, Chiny stanowią istotną konkurencję wobec dotychczasowych liderów w tej dziedzinie, m.in. SpaceX, Blue Origin czy Europejskiej Agencji Kosmicznej²⁰.

Warto podkreślić, że proces rozwoju rakiet wielokrotnego użytku przebiega dwutorowo. Z jednej strony istotną rolę odgrywa tutaj Chińska Państwowa Agencja Kosmiczna (China Aerospace Science and Technology Corporation), która jest odpowiedzialna za prowadzenie badań w tym zakresie od 2010 roku. Z drugiej zaś w Chinach coraz bardziej rozwija się prywatny sektor kosmiczny. Obie grupy odnoszą sukcesy. Z punktu widzenia państwowej agencji, warto zwrócić uwagę na realizację dwóch projektów. Pierwszy z nich, o nazwie Changzheng-8 (Długi Marsz 8), to chińska rakie-

ta, która ma być częściowo ponownie użyta²¹. Drugi zaś to tzw. Długi Marsz 7, dzięki któremu możliwe byłoby ponowne wykorzystanie pierwszego etapu raketowego. Przy czym należy zwrócić uwagę, że badania koncentrują się przede wszystkim wokół integracji systemów sterowania lądowaniem. Inspirację do dalszych badań stanowią tutaj rozwiązania i technologie stosowane powszechnie przez SpaceX.

Jeśli chodzi o sektor prywatny, warto zwrócić uwagę na dotychczasowe sukcesy LandSpace, Galactic Energy oraz OneSpace. LandSpace uznawana jest za najbardziej zaawansowane technologicznie przedsiębiorstwo, które aktywnie uczestniczy w pracach nad raketą Zhuque-2 (tzw. „Szkarłatny Ptak” będący jednym z czterech strażników Nieba). Przy czym należy wyjaśnić, że Zhuque-2 jest pierwszą w historii chińską raketą, która została wyposażona w paliwo oparte na ciekłym metanie i ciekłym tlenie (jako raketa częściowo do ponownego użytku). Co ciekawe, odbyły się już z sukcesem starty testowe Zhuque-2 w lipcu 2023 roku²². Galactic Energy jest z kolei znana z prac nad projektem rakiety Ceres-1, która docelowo ma być wyposażona w funkcję ponownego użycia. Dotychczas przedsiębiorstwo skupiło się nad rozwojem małych satelitów oraz prowadzeniem badań eksperymentalnych dotyczących lądowania raketowego pierwszego etapu²³. Warto również wspomnieć, że z dniem 20 stycznia 2025 roku Galactic Energy zakończyła sukcesem łącznie 16 misji, podczas których umieszczono 63 satelity na orbicie²⁴. Ostatnie przedsiębiorstwo prywatne zaangażowane w rozwój w przestrzeni kosmicznej to OneSpace, które podejmuje wysiłki nad raketą OS-X jako raketą wielokrotnego użytku²⁵.

Bezpośrednią konsekwencją dotychczasowych sukcesów i niejako odpowiedzią na amerykański projekt Startlink (realizowany przez SpaceX), chińskie przedsiębiorstwo State Grid Corporation of China podjęło decyzję o wprowadzeniu programu o nazwie megakonstelacja Guowang (*Guowang Xingzuo* 国网星座)²⁶. Zgodnie z założeniem tego projektu, pierwsze satelity zostały już z sukcesem umieszczone na niskiej orbicie okołoziemskiej (LEO). To historyczne wydarzenie miało miejsce 16 grudnia 2024 roku²⁷. Dnia 11 lutego 2025 roku została przekazana druga grupa satelitów, którą umieszczono na orbicie²⁸. Co do zasady, grupa satelitów w ramach wspomnianej megakonstelacji Guowang będzie funkcjonować w niskiej lub średniej orbicie okołoziemskiej. Co godne podkreślenia, podejmowane wysiłki mają na celu przede wszystkim zapewnienie globalnego dostępu do łączności satelitarnej. Ten ambitny plan ma zapewniać korzyści nie tylko Chinom, lecz również całemu światu. System Guowang będzie pełnił również istotną rolę w monitorowaniu sieci energetycznych oraz wspieraniu badań naukowych, a także projektów dotyczących ochrony środowiska. Nie ulega wątpliwościom, że wspomniane aspiracje wpisują się nie tylko w „chińskie marzenie”, lecz również w ideę „Cyfrowego Jedwabnego Szlaku”²⁹.

Warto także pamiętać, że megakonstelacja Guowang³⁰ konkuruje z projektem satelitarnym Chińskiej Akademii Nauk – *Hongyan Xingzuo* (鸿雁星座). W dosłownym tłumaczeniu oznacza „Gołębie pocztowe”. Projekt Hongyan skupia się na realizacji czterech podstawowych zadań, które koncentrują się wokół globalnego dostępu do Internetu, usług telekomunikacyjnych, nawigacji oraz bezpieczeństwa narodowego. Hongyan ma zapewnić szerokopasmowy dostęp do Internetu w szczególności w regionach, gdzie nie została właściwie rozwinięta infrastruktura kablowa. Tym samym wspomniane rozwiązanie będzie niezwykle istotne z punktu widzenia obszarów oddległych, wiejskich oraz trudno dostępnych. Dzięki zastosowanej technologii możliwe będzie zapewnienie dostępu do Internetu, a zatem obsługa użytkowników na

obszarach, gdzie tradycyjne sieci komunikacyjne byłyby trudne do wprowadzenia. Hongyan ma za zadanie dostarczyć także usługi komunikacyjne oraz uczestniczyć w transmisji danych i multimediiów zapewniając swoje usługi nie tylko klientom indywidualnym, lecz również przedsiębiorstwom oraz instytucjom rządowym. Dodatkowo Hongyan będzie pełnił istotne wsparcie w zakresie systemów nawigacyjnych, dzięki czemu łatwiej będzie monitorować ruch morski, lotniczy i lądowy. Zastosowana technologia odegra istotną rolę w pozyskiwaniu danych o charakterze geoprzestrzennym. W końcu, nie sposób dostrzec możliwości wykorzystania systemu Hongyan w ramach bezpieczeństwa narodowego. Takie rozwiązania miałyby szczególne znaczenie zwłaszcza w kontekście zapewnienia niezawodnej łączności zarówno względem sił zbrojnych, jak i służb bezpieczeństwa wobec zaistniałych sytuacji kryzysowych, podczas gdy tradycyjne sieci komunikacyjne uległyby zakłóceniu³¹. Warto również wspomnieć, że podjęto już działania w 2018 roku, kiedy umieszczono pierwsze satelity. Docelowo jednak metagokonstelacja Hongyan ma liczyć ponad 300 satelitów rozmieszczonych na wysokości 1000-1200 km. Cały projekt ma zostać zakończony, zgodnie z założeniami, do 2030 roku. Co istotne, system ma korzystać z dotychczasowych rozwiązań technologicznych, przede wszystkim wykorzystując technologie 5G oraz sztuczną inteligencję. Ta ostatnia ma odgrywać kluczową rolę w zakresie zarządzania siecią oraz procesie przetwarzania danych. Dzięki wyposażeniu satelit w anteny komunikacyjne oraz odpowiednie sensory możliwe będzie monitorowanie środowiska naturalnego³².

Kolejnym projektem w trakcie realizacji jest bezzałogowy wahadłowiec Haolong 豪龙 oznaczający dosłownie „Wielkiego Smoka”. Celem tego chińskiego programu kosmicznego jest wprowadzenie zaawansowanych technologicznie rozwiązań będących odpowiednikiem amerykańskiego systemu X-37B, nad którym pracuje US Air Force we współpracy z Boeingiem. Warto wspomnieć, że wahadłowiec Haolong ma być pomocny zarówno w prowadzeniu badań technologicznych, jak i wykorzystywany w celach wojskowych i cywilnych. W ramach tej pierwszej kategorii może być stosowany przez misje wojskowe podczas obserwacji, inspekcji satelitów, jak również w zakresie testowania broni antysatelitarnych, a nawet przenoszenia ładunków wojskowych. Z kolei wykorzystanie w celach cywilnych sprowadza się przede wszystkim do prowadzenia eksperymentów naukowych w środowisku mikrogravitacji oraz przetransportowania ładunków do odpowiednich stacji kosmicznych lub innych celów o charakterze cywilnym. Pierwsze testy miały miejsce w 2020 roku, podczas których wahadłowiec odbył kilkudniowy lot zakończony sukcesem³³. System ma być w pełni wdrożony do końca 2030 roku, dzięki czemu Chiny nie tylko osiągną większą samodzielność technologiczną, lecz również umocnią swoją pozycję na arenie międzynarodowej³⁴.

W końcu, warto również wspomnieć o chińskich wysiłkach na rzecz stworzenia statków kosmicznych nowej generacji (新一代载人飞船), które mają pełnić istotną funkcję zarówno w budowie chińskiej stacji kosmicznej, jak i misjach lądowania na Księżycu (w dalszej przyszłości także na Marsie). Co do istoty, mają one zastąpić dotychczas wykorzystywane statki Shenzhou³⁵. Należy podkreślić, że odbył się już pierwszy lot prototypu tego statku kosmicznego w ramach misji raketowej Długi Marsz 5B w maju 2020 roku. Dzięki zastosowanej technologii, kapsuła z sukcesem weszła w atmosferę oraz wylądowała na Ziemi. Tym samym pozytywnie zostały ocenione zdolności tego nowego statku kosmicznego do długotrwałego przebywania na orbicie przy jednoczesnym zapewnieniu bezpiecznego powrotu na Ziemię³⁶.

O ile nie ulega wątpliwości, że Chiny mają swoje sukcesy w przestrzeni kosmicznej i coraz aktywniej testują własne rozwiązania technologiczne, problematycznym pozostaje brak kompleksowych regulacji w tym zakresie. Tym samym aktualnie brakuje w Chinach ustawy kosmicznej, która stwarzałaby ramy prawne prowadzenia działalności w Kosmosie. Dotychczasowe rozwiązania mają charakter fragmentaryczny i wymagają dalszych prac legislacyjnych. Co godne podkreślenia, nieodzownym skutkiem eksploracji Kosmosu jest również podejmowanie skoordynowanych działań w zakresie właściwego zarządzania śmieciami kosmicznymi. Chiny dołączyły do grona liderów w przestrzeni kosmicznej, niemniej jednak podejmowane wysiłki na rzecz rozwoju nowych technologii powinny również w sposób bezpośredni odnosić się do zarządzania śmieciami kosmicznymi. W końcu, nie sposób również zapomnieć o konieczności stworzenia ram prawnych dotyczących właściwej eksploatacji zasobów kosmicznych. Proces wydobywania surowców w Kosmosie powinien przebiegać w oparciu o regulacje prawne. Aktualnie istnieje natomiast luka prawna w tym aspekcie, która wymaga podjęcia prac legislacyjnych przez Ogólnochińskie Zgromadzenie Przedstawicieli Ludowych.

Odpowiadając zatem na postawione w tytule pytanie, czy chińskie marzenie o podboju Kosmosu to jedynie mrzonka, czy niedaleka przyszłość, odpowiedź wydaje się być stosunkowo łatwa do przewidzenia. Chiny podjęły szereg działań, rozwijając wiele innowacyjnych technologii, dzięki którym dołączyły do grona liderów w przestrzeni kosmicznej. Co godne podkreślenia, o ile Chiny dalej z tak dużym rozmachem będą podejmować wysiłki na rzecz wprowadzania nowych rozwiązań technologicznych, podbój Kosmosu z udziałem tego państwa okaże się faktem w niedalekiej przyszłości i przyczyni się do zmian w globalnym układzie sił.

Bibliografia

- 空间物体登记管理办法», <https://www.bho-legal.com/wp-content/uploads/2021/02/2001-Measures-Registration-CN-EN-courtesy-translation.pdf>, dostęp: 15.02.2025.
- A general introduction to space law in China, "Lexology" 03.12.2024, <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=57881328-e01f-4eab-8026-8f5e5aa36cbf>, dostęp: 15.01.2025.
- Agreement on the rescue of astronauts, the return of astronauts and the return of objects launched into outer space, <https://treaties.un.org/pages/showDetails.aspx?objid=080000028012504f>, dostęp: 15.01.2025.
- Barbosa R.C., Chinese Long March 11 launches with the first Hongyun satellite, "NASA Space Flight" 21.12.2018, <https://www.nasaspaceflight.com/2018/12/chinese-long-march-11-launches-hongyun-satellite/>, dostęp: 19.02.2025.
- BeiDou Navigation Satellite System Signal In Space Interface Control Document Precise Point Positioning Service Signal PPP-B2 (Beta Version), "China Satellite Navigation Office" 2019, <http://en.beidou.gov.cn/SYSTEMS/Officialdocument/202001/P020231201549662978039.pdf>, dostęp: 25.01.2025.
- BeiDou Navigation Satellite System: Three generations of excellence, "CGTN" 23.06.2020, https://news.cgtn.com/news/2020-06-23/BeiDou-Navigation-Satellite-System-Three-generations-of-excellence-Ry4yOKUH84/index.html?utm_source=chatgpt.com, dostęp: 27.01.2025.
- China's BeiDou Navigation Satellite System in the New Era, "State Council Information Office of the People's Republic of China" 2022, http://www.scio.gov.cn/zfbps/zfbps_2279/202211/t20221111_619842.html, dostęp: 23.01.2025.
- China's Hongyan satellite constellation plan to undergo major change: source, "Global Times" 20.04.2021, <https://www.globaltimes.cn/page/202104/1221508.shtml>, dostęp: 15.02.2025.
- China's private rocket firm Galactic Energy completes first launch mission in 2025, "Global Times" 20.01.2025, <https://www.globaltimes.cn/page/202501/1327243.shtml>, dostęp: 27.01.2025.
- Chiny wydały białą księgę „Chiński przemysł kosmiczny 2021”, aby aktywnie budować nowy model współpracy międzynarodowej w branży kosmicznej, http://pl.china-embassy.gov.cn/pol/ywsz/kjhz/202202/t20220207_10639886.htm, dostęp: 20.02.2025.
- Convention on registration of objects launched into outer space, https://treaties.un.org/Pages/showDetails.aspx?objid=08000002800361b4&clang=_en, dostęp: 15.01.2025. Zob. Masson-Zwaan T. et al., The need to improve registration practices in the context of space traffic management, "Acta Astronautica" 2024, vol. 223, ss. 242-248.
- Convention on the international liability for damage caused by space objects, <https://treaties.un.org/pages/showdetails.aspx?objid=08000002801098c7>, dostęp: 15.01.2025.
- Galactic Energy Aerospace Successfully Completes the 3rd Ceres I Sea Launch Mission, "Galactic Energy" 30.08.2024, <https://www.galactic-energy.cn/index.php/En/Show/cid/24/aid/244>, dostęp: 26.01.2025.
- Gregersen E., Shenzhou, „Britannica”, <https://www.britannica.com/topic/China-1>; dostęp: 14.01.2025.
- Hong Yang, The "Tiangong" Chinese Space Station project, "Frontiers of Engineering

- Management" 2018, vol. 5, issue 2, <https://journal.hep.com.cn/fem/EN/article/downloadArticleFile.do?attachType=PDF&id=22530>, ss. 278-283.
- Jones A., China unveils fully reusable Starship-like rocket concept, "Space News" 14.11.2024, <https://spacenews.com/china-unveils-fully-reusable-starship-like-rocket-concept/>; dostęp: 22.01.2025. Zob. A. Jones, China performs high altitude reusable rocket test with uncertain outcome, "Space News" 20.01.2025, <https://spacenews.com/china-performs-high-altitude-reusable-rocket-test-with-uncertain-outcome/>; dostęp: 22.01.2025.
- Jones A., China's Guowang launch raises questions about satellite purpose and transparency, "Space News" 07.01.2025, <https://spacenews.com/chinas-guowang-launch-raises-questions-about-satellite-purpose-and-transparency/>; dostęp: 20.01.2025.
- Jones A., China's secretive reusable spaceplane lands after 267 days in orbit, "Space News" 06.09.2024, <https://spacenews.com/chinas-secretive-reusable-spaceplane-lands-after-267-days-in-orbit/>; dostęp: 18.02.2025.
- Jones A., First launch of Long March 8A sends second group of Guowang megaconstellation satellites into orbit, "Space News" 11.02.2025, <https://spacenews.com/first-launch-of-long-march-8a-sends-second-group-of-guowang-megaconstellation-satellites-into-orbit/>; dostęp: 15.02.2025.
- Jones A., Long March 5B launch clears path for Chinese space station project, "Space News" 05.05.2020, <https://spacenews.com/long-march-5b-launch-clears-path-for-chinese-space-station-project/>; dostęp: 20.02.2025.
- Jones A., The coming Chinese megaconstellation revolution, "Space News" 23.02.2023, <https://spacenews.com/the-coming-chinese-megaconstellation-revolution/>; dostęp: 15.02.2025.
- Kaczanowski W., Chiny: debiut nowej wersji legendarnej rakiety, „Space 24” 24.11.2024, <https://space24.pl/pojazdy-kosmiczne/systemy-nosne/chiny-debiut-nowej-wersji-legendarnej-rakiety>; dostęp: 25.01.2025.
- Kan S.A., China: Commission of Science, Technology, and Industry for National Defense (COSTIND) and Defense Industries, Congressional Research Service to the Library of Congress 1997, https://digital.library.unt.edu/ark:/67531/meta-crs397/m2/1/high_res_d/96-889f_1997Dec03.pdf; dostęp: 15.01.2025.
- Łągiewska M., Legal Aspects of the Digital Silk Road: Trends and Challenges [in:] Routledge Handbook of Chinese and Eurasian International Relations, ed. M. Sahakyan, Routledge 2024, ss. 405-416.
- Liu Xuanzun, China unveils design of Haolong space shuttle for low-cost transport missions, "Global Times" 29.10.2024, <https://www.globaltimes.cn/page/202410/1322079.shtml>; dostęp: 12.02.2025.
- Long March 8 rocket lifts 5 satellites in debut flight, "China National Space Administration" 22.12.2020, <https://www.cnsa.gov.cn/english/n6465652/n6465653/c6810962/content.html>; dostęp: 25.01.2025; China to launch Long March-8 rocket from first commercial site, "The State Council of the People's Republic of China" 16.12.2024, https://english.www.gov.cn/news/202412/16/content_WS675fd1a2c6d0868f4e8ee004.html; dostęp: 25.01.2025.
- Longsdon J.M., China National Space Administration, "Britannica", <https://www.britannica.com/topic/China-National-Space-Administration>; dostęp: 13.01.2025. Zob. <https://www.cnsa.gov.cn/english/>; dostęp: 13.01.2025.

- Press L., Two New Chinese Internet Service Constellations and Their Market, "Circle ID" 05.06.2024, <https://circleid.com/posts/20240605-two-new-chinese-internet-service-constellations-and-their-market>, dostęp: 19.02.2025.
- Przychodniak M., Chiński program kosmiczny: znaczenie polityczne i wojskowe, „Biuletyn PISM” 2019, nr 28, https://pism.pl/publikacje/Chiński_program_kosmiczny_znaczenie_polityczne_i_wojskowe_, dostęp: 23.01.2025.
- Space Law Treaties and Principles, "United Nations Office for Outer Space Affairs", <https://www.unoosa.org/oosa/en/ourwork/spacelaw/treaties.html>, dostęp: 15.01.2025.
- Toh M., Wang S., OneSpace launches China's first private rocket, "CNN Tech" 17.05.2018, <https://money.cnn.com/2018/05/16/technology/onespace-china-spacex-startup/index.html>, dostęp: 23.01.2025; Wall M., China Joins Private Space Race with Landmark OneSpace Rocket Launch, "Space" 22.05.2018, <https://www.space.com/40662-china-first-private-spaceflight-launch.html>, dostęp: 28.01.2025.
- Treaty on Principles Governing the Activities of States in the Exploration and Use of Outer Space, including the Moon and Other Celestial Bodies, <https://treaties.un.org/pages/showdetails.aspx?objid=0800000280128cbd>, dostęp: 15.01.2025.
- Writer S., Another Step Forward – China Advances its Reusable Rockets, "Space & Defense" 16.09.2024, <https://spaceanddefense.io/china-advances-reusable-space-technology/>, dostęp: 20.01.2025.
- Xiang Wang, Qiao Zhang, Wei Wang, Design and Application Prospect of China's Tiangong Space Station, "Space: Science & Technology" 2023, vol. 3, article ID: 0035; DOI:10.34133/space.0035; <https://spj.science.org/doi/10.34133/space.0035>; dostęp: 17.01.2025.
- Xin Ling, China's giant Xuntian space telescope faces further delay until late 2026, "South China Morning Post" 16.05.2024, <https://www.scmp.com/news/china/science/article/3262886/chinas-giant-xuntian-space-telescope-faces-further-delay-until-late-2026>; dostęp: 20.01.2025; S. Chen, China takes its chip war to space as it uses Tiangong space station to test processors and gain a tech edge, "South China Morning Post" 24.06.2024, <https://www.scmp.com/news/china/science/article/3249569/china-takes-its-chip-war-space-it-uses-tiangong-space-station-test-processors-and-gain-tech-edge?module=inline&pgtype=article>; dostęp: 20.01.2025; Xin Ling, China Delays Launch of Its Xuntian Space Telescope, ed. L. Billings, "Scientific American" 21.11.2023, <https://www.scientificamerican.com/article/china-delays-launch-of-its-xuntian-space-telescope/>; dostęp: 20.01.2025.
- Xin Ling, How the launch of China's GuoWang satellites differs from its US Starlink rival, "South China Morning Post" 21.12.2024, <https://www.scmp.com/news/china/science/article/3291650/how-launch-chinas-guowang-satellites-differs-its-us-starlink-rival>, dostęp: 02.02.2025.
- Xin Ling, SpaceX and the 7 dwarves: Chinese space firms line up to enter reusable rocket race, "South China Morning Post" 12.12.2024, <https://www.scmp.com/news/china/science/article/3290445/spacex-and-7-dwarves-chinese-space-firms-line-enter-reusable-rocket-race>; dostęp: 23.01.2025.
- Zhao Lei, China launches first globally successful orbital mission for methane-fueled rocket, "China Daily" 12.07.2023, <https://enapp.chinadaily.com.cn/a/202307/12/AP64adfd53a31003c0fbfba8f6.html>, dostęp: 24.01.2025.

- ¹ *Space Law Treaties and Principles*, "United Nations Office for Outer Space Affairs", <https://www.unoosa.org/oosa/en/ourwork/spacelaw/treaties.html>, dostęp: 15.01.2025. Chiny nie przystąpiły do Układu normującego działalność państw na Księżycu i innych ciałach niebieskich z 18 grudnia 1979 roku.
- ² *Treaty on Principles Governing the Activities of States in the Exploration and Use of Outer Space, including the Moon and Other Celestial Bodies*, <https://treaties.un.org/pages/showdetails.aspx?objid=08000000280128cbd>, dostęp: 15.01.2025.
- ³ *Agreement on the rescue of astronauts, the return of astronauts and the return of objects launched into outer space*, <https://treaties.un.org/pages/showDetails.aspx?objid=0800000028012504f>, dostęp: 15.01.2025.
- ⁴ *Convention on the international liability for damage caused by space objects*, <https://treaties.un.org/pages/showdetails.aspx?objid=080000002801098c7>, dostęp: 15.01.2025.
- ⁵ *Convention on registration of objects launched into outer space*, https://treaties.un.org/Pages/showDetails.aspx?objid=080000002800361b4&clang=_en, dostęp: 15.01.2025. Zob. T. Masson-Zwaan et al., *The need to improve registration practices in the context of space traffic management*, "Acta Astronautica" 2024, vol. 223, ss. 242-248.
- ⁶ Zob. J.M. Longsdon, *China National Space Administration*, "Britannica", <https://www.britannica.com/topic/China-National-Space-Administration>; dostęp: 13.01.2025. Zob. <https://www.cnsa.gov.cn/english/>; dostęp: 13.01.2025.
- ⁷ Zob. S.A. Kan, *China: Commission of Science, Technology, and Industry for National Defense (COSTIND) and Defense Industries*, Congressional Research Service – The Library of Congress 1997, https://digital.library.unt.edu/ark:/67531/metacrs397/m2/1/high_res_d/96-889f_1997Dec03.pdf; dostęp: 15.01.2025.
- ⁸ *A general introduction to space law in China*, "Lexology" 03.12.2024, <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=57881328-e01f-4eab-8026-8f5e5aa36cbf>, dostęp: 15.01.2025.
- ⁹ «空间物体登记管理办法», <https://www.bho-legal.com/wp-content/uploads/2021/02/2001-Measures-Registration-CN-EN-courtesy-translation.pdf>, dostęp: 15.02.2025.
- ¹⁰ T. Masson-Zwaan et al., *The need to improve...*
- ¹¹ «空间物体登记管理办法» ...
- ¹² *Chiny wydały białą księgę „Chiński przemysł kosmiczny 2021”, aby aktywnie budować nowy model współpracy międzynarodowej w branży kosmicznej*, http://pl.china-embassy.gov.cn/pol/ywshz/kjhz/202202/t20220207_10639886.htm, dostęp: 20.02.2025. Zob. M. Przychodniak, *Chiński program kosmiczny: znaczenie polityczne i wojskowe*, „Biuletyn PISM” 2019, nr 28, https://pism.pl/publikacje/Chi_ski_program_kosmiczny_znaczenie_polityczne_i_wojskowe_, dostęp: 23.01.2025.
- ¹³ *BeiDou Navigation Satellite System Signal In Space Interface Control Document Precise Point Positioning Service Signal PPP-B2 (Beta Version)*, "China Satellite Navigation Office" 2019, <http://en.beidou.gov.cn/SYSTEMS/Officialdocument/202001/P020231201549662978039.pdf>, dostęp: 25.01.2025.
- ¹⁴ *China's BeiDou Navigation Satellite System in the New Era*, "State Council Information Office of the People's Republic of China" 2022, http://www.scio.gov.cn/zfbps/zfbps_2279/202211/t20221111_619842.html, dostęp: 23.01.2025.
- ¹⁵ *BeiDou Navigation Satellite System: Three generations of excellence*, "CGTN" 23.06.2020, https://news.cgtn.com/news/2020-06-23/BeiDou-Navigation-Satellite-System-Three-generations-of-excellence-Ry4yOKUH84/index.html?utm_source=chatgpt.com, dostęp: 27.01.2025.
- ¹⁶ Hong Yang, *The "Tiangong" Chinese Space Station project*, "Frontiers of Engineering Management" 2018, vol. 5, issue 2, <https://journal.hep.com.cn/fem/EN/article/downloadArticleFile.do?attachType=PDF&id=22530>, ss. 278-283.
- ¹⁷ Xiang Wang, Qiao Zhang, Wei Wang, *Design and Application Prospect of China's Tiangong Space Station*, "Space: Science & Technology" 2023, vol. 3, article ID: 0035; DOI:10.34133/space.0035; <https://spj.science.org/doi/10.34133/space.0035>; dostęp: 17.01.2025.
- ¹⁸ Xin Ling, *China's giant Xuntian space telescope faces further delay until late 2026*, "South China Morning Post" 16.05.2024, <https://www.scmp.com/news/china/science/article/3262886/chinas-giant-xuntian-space-telescope-faces-further-delay-until-late-2026>; dostęp: 20.01.2025; S. Chen, *China takes its chip war to space as it uses Tiangong space station to test processors and gain a tech edge*, "South

- China Morning Post” 24.06.2024, <https://www.scmp.com/news/china/science/article/3249569/china-takes-its-chip-war-space-it-uses-tiangong-space-station-test-processors-and-gain-tech-edge?module=inline&pgtype=article>; dostęp: 20.01.2025; Xin Ling, China Delays Launch of Its Xuntian Space Telescope, ed. L. Billings, “Scientific American” 21.11.2023, <https://www.scientificamerican.com/article/china-delays-launch-of-its-xuntian-space-telescope/>; dostęp: 20.01.2025.
- ¹⁹ A. Jones, *China unveils fully reusable Starship-like rocket concept*, “Space News” 14.11.2024, <https://spacenews.com/china-unveils-fully-reusable-starship-like-rocket-concept/>; dostęp: 22.01.2025. Zob. A. Jones, China performs high altitude reusable rocket test with uncertain outcome, “Space News” 20.01.2025, <https://spacenews.com/china-performs-high-altitude-reusable-rocket-test-with-uncertain-outcome/>; dostęp: 22.01.2025.
- ²⁰ Zob. S. Writer, *Another Step Forward – China Advances its Reusable Rockets*, “Space & Defense” 16.09.2024, <https://spaceanddefense.io/china-advances-reusable-space-technology/>; dostęp: 20.01.2025; Xin Ling, *SpaceX and the 7 dwarves: Chinese space firms line up to enter reusable rocket race*, “South China Morning Post” 12.12.2024, <https://www.scmp.com/news/china/science/article/3290445/spacex-and-7-dwarves-chinese-space-firms-line-enter-reusable-rocket-race>; dostęp: 23.01.2025.
- ²¹ *Long March 8 rocket lifts 5 satellites in debut flight*, “China National Space Administration” 22.12.2020, <https://www.cnsa.gov.cn/english/h6465652/h6465653/c6810962/content.html>; dostęp: 25.01.2025; *China to launch Long March-8 rocket from first commercial site*, “The State Council of the People’s Republic of China” 16.12.2024, https://english.www.gov.cn/news/202412/16/content_WS675fd1a2c6d0868f4e8ee004.html; dostęp: 25.01.2025.
- ²² Zhao Lei, *China launches first globally successful orbital mission for methane-fueled rocket*, “China Daily” 12.07.2023, <https://enapp.chinadaily.com.cn/a/202307/12/AP64adfd53a31003c0fbfba8f6.html>, dostęp: 24.01.2025; W. Kaczanowski, *Chiny: debiut nowej wersji legendarnej rakiety*, „Space 24” 24.11.2024, <https://space24.pl/pojazdy-kosmiczne/systemy-nosne/chiny-debiut-nowej-wersji-legendarnej-rakiety>, dostęp: 25.01.2025.
- ²³ Zob. *Galactic Energy Aerospace Successfully Completes the 3rd Ceres I Sea Launch Mission*, “Galactic Energy” 30.08.2024, <https://www.galactic-energy.cn/index.php/En/Show/cid/24/aid/244>, dostęp: 26.01.2025.
- ²⁴ *China’s private rocket firm Galactic Energy completes first launch mission in 2025*, “Global Times” 20.01.2025, <https://www.globaltimes.cn/page/202501/1327243.shtml>, dostęp: 27.01.2025.
- ²⁵ M. Toh, S. Wang, *OneSpace launches China’s first private rocket*, “CNN Tech” 17.05.2018, <https://money.cnn.com/2018/05/16/technology/onespace-china-spacex-startup/index.html>, dostęp: 23.01.2025; M. Wall, *China Joins Private Space Race with Landmark OneSpace Rocket Launch*, “Space” 22.05.2018, <https://www.space.com/40662-china-first-private-spaceflight-launch.html>, dostęp: 28.01.2025.
- ²⁶ Xin Ling, *How the launch of China’s GuoWang satellites differs from its US Starlink rival*, “South China Morning Post” 21.12.2024, <https://www.scmp.com/news/china/science/article/3291650/how-launch-chinas-guowang-satellites-differs-its-us-starlink-rival>, dostęp: 02.02.2025.
- ²⁷ A. Jones, *China’s Guowang launch raises questions about satellite purpose and transparency*, „Space News” 07.01.2025, <https://spacenews.com/chinas-guowang-launch-raises-questions-about-satellite-purpose-and-transparency/>; dostęp: 20.01.2025.
- ²⁸ A. Jones, *First launch of Long March 8A sends second group of Guowang mega-constellation satellites into orbit*, “Space News” 11.02.2025, <https://spacenews.com/first-launch-of-long-march-8a-sends-second-group-of-guowang-megaconstellation-satellites-into-orbit/>; dostęp: 15.02.2025.
- ²⁹ Zob. M. Łągiewska, *Legal Aspects of the Digital Silk Road: Trends and Challenges* [in:] *Routledge Handbook of Chinese and Eurasian International Relations*, ed. M. Sahakyan, Routledge 2024, ss. 405-416.
- ³⁰ A. Jones, *The coming Chinese megaconstellation revolution*, “Space News” 23.02.2023, <https://spacenews.com/the-coming-chinese-megaconstellation-revolution/>, dostęp: 15.02.2025.

- ³¹ R.C. Barbosa, *Chinese Long March 11 launches with the first Hongyun satellite*, "NASA Space Flight" 21.12.2018, <https://www.nasaspaceflight.com/2018/12/chinese-long-march-11-launches-hongyun-satellite/>, dostęp: 19.02.2025.
- ³² *China's Hongyan satellite constellation plan to undergo major change: source*, "Global Times" 20.04.2021, <https://www.globaltimes.cn/page/202104/1221508.shtml>, dostęp: 15.02.2025; L. Press, *Two New Chinese Internet Service Constellations and Their Market*, "Circle ID" 05.06.2024, <https://circleid.com/posts/20240605-two-new-chinese-internet-service-constellations-and-their-market>, dostęp: 19.02.2025.
- ³³ A. Jones, *China's secretive reusable spaceplane lands after 267 days in orbit*, "Space News" 06.09.2024, <https://spacenews.com/chinas-secretive-reusable-spaceplane-lands-after-267-days-in-orbit/>, dostęp: 18.02.2025.
- ³⁴ Liu Xuanzun, *China unveils design of Haolong space shuttle for low-cost transport missions*, "Global Times" 29.10.2024, <https://www.globaltimes.cn/page/202410/1322079.shtml>, dostęp: 12.02.2025.
- ³⁵ E. Gregersen, *Shenzhou*, „Britannica”, <https://www.britannica.com/topic/China-1>; dostęp: 14.01.2025.
- ³⁶ A. Jones, *Long March 5B launch clears path for Chinese space station project*, "Space News" 05.05.2020, <https://spacenews.com/long-march-5b-launch-clears-path-for-chinese-space-station-project/>, dostęp: 20.02.2025.

ABSTRAKT:

PL: Chińczycy coraz więcej inwestują w eksplorację przestrzeni kosmicznej, istotnie konkurując z dotychczasowymi potęgami. Wynika to z aspiracji tego państwa, aby w pełni zrealizować założenia „chińskiego marzenia” (*Zhongguo meng* 中国梦). Celem artykułu jest analiza chińskiego prawa kosmicznego z punktu widzenia realizacji strategii długoterminowych w zakresie nie tylko eksploracji, lecz również wykorzystania przestrzeni kosmicznej przez Chiny. Tym samym, prowadzona analiza ma pomóc w znalezieniu odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób obowiązujące regulacje wpływają na realizację „chińskiego marzenia” o podboju Kosmosu. Co istotne, oprócz zobowiązań o charakterze międzynarodowym, Chiny kształtują postulowany kierunek rozwoju polityki kosmicznej w tzw. Białych księgach, uznając go za kluczowy element strategii Państwa Środka. Opracowany program kosmiczny wpisuje się w koncepcję „chińskiego marzenia”, będąc jednocześnie odzwierciedleniem ambicji politycznych, jak i gospodarczych tego państwa. Przy czym warto pamiętać, że dynamiczna ekspansja Chin w przestrzeni kosmicznej może prowadzić do istotnych zmian w globalnym układzie sił.

ENG: The Chinese are investing more and more in space exploration, competing significantly with existing powers. This is due to the country's aspiration to fully realize the principles of the “Chinese Dream” (*Zhongguo meng* 中国梦). The aim of this article is to analyze China's Outer Space Law from the perspective of implementing long-term strategies not only for exploration, but also for China's use of outer space. Thus, the analysis seeks to answer the question of how existing regulations affect the implementation of the “Chinese Dream” of conquering space. Significantly, in addition to international commitments, China is also shaping its space policy development in the so-called White Papers, which plays a crucial role in the Middle Kingdom's strategy. The developed space program is part of the concept of the “Chinese Dream” and at the same time a reflection of the country's political and economic ambitions. Indeed, it is worth remembering that China's dynamic expansion in space could lead to significant changes in the global balance of power.

SŁOWA KLUCZOWE:

PL: Chiny, polityka kosmiczna, prawo kosmiczne

ENG: China, space policy, space law